

NSRH – SINDIKAT KOJI VRAĆA RADNIKE NA TVORNIČKE POSTAVKE

U posljednje vrijeme sve češće svjedočimo velikim i pompoznim najavama Nezavisnog sindikata radnika Hrvatske (NSRH) o zaštiti prava radnika i poboljšanju njihova položaja. Međutim, detaljnija analiza djelovanja tog sindikata, posebice u kontekstu INA Grupe, upućuje na problematične prakse koje bi mogle imati negativne posljedice za radnike.

S ciljem zaustavljanja blaćenja našeg sindikata te prikazivanja stvarnog stanja u INA Grupi, skrećemo radnicima pozornost na sljedeće činjenice:

- Utvrđivanjem reprezentativnosti sindikata za kolektivno pregovaranje, čije je pokretanje NSRH najavio, podrazumijeva obvezu pregovaranja o novom kolektivnom ugovoru. To je proces kojim se dovodi u pitanje sve što su radnici do sada izborili putem postojećeg kolektivnog ugovora, a koji je sklopljen na neodređeno vrijeme. Ugrožena su prava poput regresa, božićnice, dodatka za topli obrok, dodatka za radnu učinkovitost, jubilarnih nagrada, uskrsnice, dara djeci u povodu božićnih blagdana, potpora i troškova prijevoza. Navedeni benefiti nisu zakonska obveza i poslodavac na njihovu isplatu više ne mora pristati u novim pregovorima.
- Posebno je zabrinjavajuće to da dodatak za radni staž, rad subotom, rad u drugoj smjeni, dodatak za prekovremeni rad i rad blagdanom, rad nedjeljom, otpremnina za poslovno uvjetovani otkaz ugovora o radu, dodaci za otežane uvjete rada, kao i dani godišnjeg odmora, mogu biti svedeni na zakonski minimum ili ih poslodavac više ne mora pristati ugovoriti, jer prema Zakonu to više nije obavezan.

Tko ima interes ugroziti postojeća prava svih radnika INA grupe? Vodi li se navedeni sindikat isključivo vlastitim finansijskim interesima i/ili medijskom promocijom sindikata?

Izostanak konkretnih rezultata

Podsjećamo, NSRH je mamio radnike INA Grupe na učlanjenje obećavajući organiziranje štrajka, da bi kasnije priznali kako to ne mogu učiniti na zakonom propisan način. Takve su taktike tipične za sindikate bez konkretnih rezultata u sindikalnom djelovanju.

Činjenica je da NSRH nikada nije kolektivno pregovarao ili potpisao ijedan kolektivni ugovor u privatnim ili multinacionalnim kompanijama. Jalovi su im rezultati i u drugim trgovačkim društvima, gdje nisu pregovarali o novom kolektivnom ugovoru, već su nastavili na postojećim temeljima. Nisu postigli poboljšanje materijalnih prava i uvjeta rada koja su najavljivali. No uspjeli su svojim djelovanjem razjediniti sindikate koji djeluju u tim društvima. U Autotroleju u Rijeci te Rijeci Plus-u s njima ne surađuje nijedan postojeći sindikat.

Međutim, ono u čemu su uspješni jest vršenje pritiska na radnike INA Grupe da se učlane u sindikat dajući im nerealna i lažna obećanja te blaćenjem reprezentativnih sindikata u medijima i osobno radnicima INA Grupe.

Borba za prava radnika u INA grupi nije počela s NSRH, niti će završiti s NSRH-om. Već se 30 godina uspješno borimo za veće plaće i bolje uvjete rada 9000 zaposlenika INA Grupe. Taj prvi kolektivni ugovor sklopljen 1996. godine bio je temelj za sklapanje socijalnih klauzula tijekom restrukturiranja kompanije, očuvanje prava radnika u procesu privatizacije te očuvanje radnih mjesta za vrijeme raznih gospodarskih kriza.

Netransparentno djelovanje

NSRH unatoč javnoj retorici o zaštiti radnika zapravo djeluje na način koji bi mogao ugroziti postojeća radnička prava. Radnici bi trebali biti oprezni i ne nasjedati na lažna obećanja i najave sindikata koji nema konkretne rezultate u sindikalnom djelovanju.

Pozivamo NSRH, koji zagovara transparentnost u radu, da radnicima INA Grupe predoči strukturu svog djelovanja, predstavi svoje sindikalne povjerenike te otvoreno pokaže kako troši novac od sindikalne članarine. I na kraju, ne manje važno, neka svima pokažu i rezultate akcija koje su organizirali u INA Grupi, napose „bijelog štrajka“, kako bi se radnici sami mogli uvjeriti u ozbiljnost njihova djelovanja.

PRAVA RADNIKA UTVRĐENA KOLEKTIVNIM UGOVOROM U INA GRUPI

PRAVO U KOLEKTIVNOM UGOVORU	PRAVO PREMA ZAKONU U RADU	
Dodatak za radni staž 0,5 % po godini radnog staža od 1. 1. 2013.*	0,00 – Nema obveze isplate.	Rijetko postoji u multinacionalnim kompanijama ako nije ugovoreno kolektivnim ugovorom. Ne smije se obračunati na iznos manji od minimalne plaće.
Rad subotom 10 /15 % po satu rada.	0,00 – Nema obveze isplate.	Zakon ne predviđa ni minimum isplate.
Rad u II. smjeni 10/15 % po satu rada.	0,00 – Nema obveze isplate.	Zakon ne predviđa ni minimum isplate.
Prekovremeni rad 50 % više po satu rada.*	0,00 – Ne navodi se iznos.	Ako nije ugovoreno kolektivnim ugovorom, ne smije se obračunati na iznos manji od minimalne plaće.
Rad blagdanom 50 % + naknada plaće.*	Ne navodi se iznos.	Ako nije ugovoreno kolektivnim ugovorom, ne smije se obračunati na iznos manji od minimalne plaće. U INA Grupi se obračunava na plaću svakog radnika.
Rad nedjeljom 50 %*	Utvrđeno u Zakonu.	Ako nije ugovoreno kolektivnim ugovorom, ne smije se obračunati na iznos manji od minimalne plaće. U INA Grupi se obračunava na plaću svakog radnika.
Dodaci za otežane uvjete rada, rad u posebnim uvjetima, dodaci za povremene poslove u težim uvjetima rada.*	Nema obveze isplate, nema utvrđene visine.	Ako nije ugovoreno kolektivnim ugovorom, ne smije se obračunati na iznos manji od minimalne plaće.
Otpremnina za poslovno uvjetovani otkaz ugovora o radu – 50 % osnovne plaće uvećano za godine radnog staža, ali ne više od 18 osnovnih plaća.	1/3 prosječne plaće, uvećano za godine radnog staža, ali ne više od 6 plaća.	
Dani godišnjeg odmora uvećavaju se prema socijalnim kriterijima, složenosti posla i uvjetima rada.	4 tjedna odnosno 20 dana.	Velika većina radnika ima 30 dana GO.
Prava hrvatskih branitelja.**	Nema u Zakonu.	Utvrđeno je kolektivnim ugovorom da će se prava branitelja rješavati posebnim sporazumima s braniteljskim udrugama.

Plaćeni dopust od 1 do 5 radnih dana ovisno o socijalnim prilikama, uključivo 1 dan za roditelja čije dijete ide 1. dan u vrtić ili u osnovnu školu do 4. razreda te za darivatelje krvi.	Nema u Zakonu.	
Posebno pravo za majke/radnice koje doje svoje dijete do godine dana djetetova života.	Nema u Zakonu.	Dodatne stanke u trajanju od 2 puta po sat vremena i odmor od 30 minuta koji se ubrajaju u radno vrijeme.
„Uskrsnica“ – dar u naravi 132,72 €.	Nema u Zakonu.	Pravilnikom o porezu na dohodak samo je utvrđen maksimalan iznos na koji poslodavac ne mora platiti porez.
„Regres“ – 331,81 € – jednom godišnje.	Nema u Zakonu.	Pravilnikom o porezu na dohodak samo je utvrđen maksimalan iznos na koji poslodavac ne mora platiti porez.
„Božićnica“ – 331,81 € – jednom godišnje.	Nema u Zakonu.	Pravilnikom o porezu na dohodak samo je utvrđen maksimalan iznos na koji poslodavac ne mora platiti porez.
Dodatak za topli obrok – 66,36 € mjesečno	Nema u Zakonu.	Pravilnikom o porezu na dohodak samo je utvrđen maksimalan iznos na koji poslodavac ne mora platiti porez.
Dodatak za radnu učinkovitost – 82,95 € mjesečno.	Nema u Zakonu.	Pravilnikom o porezu na dohodak samo je utvrđen maksimalan iznos na koji poslodavac ne mora platiti porez.
Jubilarnе nagrade od 10 godina, pa svakih sljedećih 5 godina u iznosu od 199,08 do 663,61 €.	Nema u Zakonu.	Pravilnikom o porezu na dohodak samo je utvrđen maksimalan iznos na koji poslodavac ne mora platiti porez.
Dar za svako dijete do 15 godina u povodu božićnih blagdana – 132,72 € jednom godišnje.	Nema u Zakonu.	Pravilnikom o porezu na dohodak samo je utvrđen maksimalan iznos na koji poslodavac ne mora platiti porez.
Potpore za smrt člana uže obitelji, za invalidnost radnika, za djecu s posebnim potrebama, invalidnost radnikova bračnog druga, elementarne nepogode, smrt radnika, stipendije djeci umrlih radnika i za djecu radnika poginulih u Domovinskom ratu.	Nema u Zakonu.	Pravilnikom o porezu na dohodak samo je utvrđen maksimalan iznos na koji poslodavac ne mora platiti porez. Iznosi koji se isplaćuju radnicima su od 212,36 € do 1.990,84 €, ovisno o vrsti potpore.

Potpora za neprekinuto bolovanje duže od 90 dana – 331,81 €.	Nema u Zakonu.	Pravilnikom o porezu na dohodak samo je utvrđen maksimalan iznos na koji poslodavac ne mora platiti porez.
Potpora za rođenje djeteta – 1.132,23 €.	Nema u Zakonu.	Pravilnikom o porezu na dohodak samo je utvrđen maksimalan iznos na koji poslodavac ne mora platiti porez.
Polica osiguranja od nezgode 24 sata, za slučaj smrti radnika i sl.	Nema u Zakonu.	
Polica dodatnog zdravstvenog osiguranja.	Nema u Zakonu.	Preventivni zdravstveni pregled, specijalistički pregledi.
Troškovi prijevoza – prema iznosu cijene mjesečne karte, ali ne više od 265,45 € mjesečno.	Nema u Zakonu.	Pravilnikom o porezu na dohodak samo je utvrđen maksimalan iznos na koji poslodavac ne mora platiti porez.
Terenski dodatak, dnevnice za rad na terenu, naknada za odvojeni život.	Nema u Zakonu.	Pravilnikom o porezu na dohodak samo je utvrđen maksimalan iznos na koji poslodavac ne mora platiti porez.
Zaštita radnika u slučaju restrukturiranja ili „outsourcinga“.	Nema u Zakonu.	Omogućava sklapanje socijalnih klauzula i ugovaranje obeštećenja.

*Svi dodaci u kolektivnom ugovoru imaju utvrđenu visinu i odredbu da se obračunavaju na radnikovu plaću, a ne na minimalnu plaću, kako to predviđa Zakon o radu.

**Pregovorima o novom kolektivnom ugovoru u pitanje se dovodi sporazum s braniteljskim udrugama.